

Vízkereszt ünnepe utáni negyedik vasárnap

Ó, segíts, Jézus, te fény vagy és élet (EÉ 374)

A közöttünk dicsőségesen megjelent Krisztus egyaránt ura minden törvénynek és a teremtett világnak is. A vízkereszt ünnepe utáni negyedik vasárnapon az ógyházi rend evangéliuma a tenger lecsendesítéséről szól (Mt 8,23–27), az epistola pedig arról, hogy „a szeretet a törvény betöltése” (Róm 13,8–10). Jézus éppen teljes szeretete által ura mindenkinek. Vízkereszt ragyogása mellett – a tengeri vihar képével és a szeretetben mindvégig való kitartás gondolatával – megjelenik tehát az utolsó időkre készülődés témája is. A vasárnap graduáléneke éppen a viharok közötti helytálláshoz kér erőt a győzedelmes Krisztustól.

Különös történet fűződik a vers születéséhez. Johann Heinrich Schröder (1667–1699), a fiatal német lelkész és felesége, Tranquilla Sophie lelkes pietistaként szolgáltak. Hitük erősítésére költeményeket is írtak szinte egymással versengve. Előbb Schröder írta meg az *Egy az, Uram, mi szükséges* (EÉ 326) kezdetű verset (*Eins ist not!* – EG 386), amelynek versformája megihlette Tranquilla Sophie-t. Hasonló formában írta meg tehát a *Trautster Jesu, Ehrekönig* kezdetű versét, amelynek utolsó sora ismét férjét indította meg, s egy olyan verset szerkesztett, amelynek valamennyi versszaka ezekkel a szavakkal kezdődik: *Jesu, hilf siegen!* (EG 373, dallama: Köthen, 1733.)

Finnre Elias Lönnrot fordította a nyolcversszakos éneket a 19. század végén, s fordítását – kisebb nagyobb átalakításokkal – mind a mai napig megtaláljuk a finn énekeskönyvben. Itt, Finnországban került a szöveg alá egy finn népi dallam, úgynevezett *toisinto*, jelen esetben egy svéd egyházi ének finn népdallá vált változata. A lendületes dallam nagyszerűen hordozza a szókimondó szöveget, amely kendőzetlenül sorolja, miféle ellenségekkel kell megküzdenie a keresztény léleknek.

A finn testvéreinken keresztül megismert éneket Túrmezei Erzsébet (1912–2000) fordította magyarra, négy versszakba sűrítve annak gondolatait. Sok nyelvi leleménnyel készült a fordítás, szokatlan szókapcsolatként megjelenik benne a „cselt kohol” kifejezés, azonos versfők nyitják a versszakokat; csak az első tér el kevéskét, hogy a megszólítottat – Jézust – egyértelműsítse. A talán túlzottan romantikus képek és a rövidítés okozta gondolatsűrítés gyengítik az eredeti vers őszinte könyörgését. Az utolsó versszak zárósorai azonban egyértelmű tisztasággal hirdetik: ha könyörgünk is a lelki győzelemért, Jézus Krisztus az, aki bennünk győzedelmeskedik.

A Schröder házaspár verse így jutott el komoly kerülővel Magyarországra. Sokakat erősített az elmúlt századok alatt ez az ének, pedig az ifjú költők élete megdőbentő hirtelenséggel ért véget: 1696-ban összeházasodtak, de egy éven belül a fiatalasszony meghalt idejekorán megindult szülés során, párókus lelkésszé kinevezett férje pedig két év múlva, harmincegy évesen követte őt.

Bence Gábor